

za češčenje Marijino. Obzidje okolo cerkve našli so razpadlo in vže več let poprej nameravala se je ta poprava, a do nje ni prišlo. Letos pa imamo vže novo lepo obzidje z dobro izdelanim nadzidjem. Vhod k cerkvi pa kinčijo nova železna vrata. In vse to napravili so č. g. župnik primeroma v kratkem času, saj jim je pa tudi vse rado pomagalo in kdo bi ne pomagal tako vnetemu dušnemu pastirju! Dušnega veselja vže več let nismo toliko uživali, kakor letos. Posebno veselje pa so nam pripravili okolo Vseh svetnikov, ko smo obhajali sv. misijon. Oj to so bili dnevi dušnega veselja, dnevi zveličanja! Prišli so bili dne 28. oktobra č. misijonarji iz Celja: J. Macur, A. Kovalik, Fr. Kitak in V. Krivec ter so že isti dan začeli z ognjevitom, do srca segajočo besedo oznanjevati pot pokore, pot poboljšanja. Vdeležba pobožnosti je bila velika, pri vsaki pridigi cerkev do zadnjega kotička natlačena in spovednice dobro, da so bile tako močne, sicer bi bile šle, tako pokanje in skripanje je bilo. Je pa tudi bilo obhajanih, kakor so nam č. g. župnik pri sklepu povedali, med misijonom 345 pri skupnem sv. obhajilu pa 1385, za vsem toraj 1730 obhajancev. Med celim časom misijonskim bili so za nas dnevi Gospodovi, a posebno vesel je bil Vseh svetnikov popoldne, ker takrat vpeljala se je bila nadbratovščina roženvenska. Krasno podobo roženkransko blagoslovili so pri Marijini kapelici pod šolo č. g. J. Macur, domači g. župnik pa so v kratkih pristrčnih besedah izročili vse ovčice svoje varstvu roženkransko kraljice ter milo, lepo povabili in poprosili Mater Božjo, da pride v našo farno cerkev prebivat. Nato sprejme osem belo oblečenih deklet prelepo podobo ter jo spremljana od 40 belih devic z voščenimi svečami v rokah nesó v slovesnem sprevedu med petjem in molitvijo v farno cerkev. Take procesije še mi Dobovčani nismo doživeli! Kako navdušenje je med nami za novo nadbratovščino, vidi se iz tega, da je v zadnjih 14 dnevih pristopilo vže nad 900 udov, kakor so nam č. g. župnik pri zadnjem roženkranskem nauku povedali. In tako so nam tekle ure prijetno, tekle le prehitro, ker že dne 5. novembra bil je sklep misijona in še tisti dan popoldne gledala je skoraj cela župnija pri cerkvi zbrana s solznimi očmi za odhajajočimi misijonarji. In ko so voditelj misijona okolo cerkve in župnišča zbrani množici rekli: »Z Bogom, sedaj pa le proti nebesom«, zaslišal se je glasen jok in stok. Z zlatom in srebrom Vam, č. misijonarji, Vašega truda plačati ne moremo, a moliti hočemo za Vas, da Vam Vsemogočni stoterno povrne Vaš trud, da Vas spremlja povsod božji blagoslov in božja pomoč! Pa tudi Vam, preč. g. domači dušni pastir, naj Bog povrne ves Vaš trud in Vašo skrb za nas!

Janez Novak.

Gospodarske stvari.

Nekaj o rezi in nje koristi.

(Konec.)

Kaj pa, če se n. pr. ječmen ali oves ne omlati, ampak zdrobi? Res je pri tem mlatenje prihranjeno, a na drugi strani se naj pomisli, da se na tak način zrnje in slama nikoli zmešala, t. j. pravilno pomešala ne bota. Tu bo preveč ali celo samo zrnje, tam preveč slame brez zrnja. Na slami, ki je v takih slučajih zvezana v snopje in se navadno ne žanje, temveč kar popiplje, visi dosti zemlje, celo malih grud in kamenčkov ne manjka med zvezano slamo; vse to škoduje živalim, pa tudi stroju, s katerim se reže, ni na korist.

Poleg teh vsakdanjih snovij in nesnag nahaja se še cela vrsta nevidljivih tvarin, ki so deloma strupene,

ali vsaj povzročujejo bolezní. Ako pa se žito prej omlati, odpravi se vse to iz slame, tako da je čista in neškodljiva. Če polagaš pa neomlačeno, pride seme vsakovrstnih plevel v jasli in tako na vsak način zopet na njivo. Kajti če prav pride vse to živini v želodec, kar nič ne oslabi v svoji moči, temveč pride tudi po tem potu v gnoj in s tem na njivo, kjer zopet bujno poganja. Veliko na boljšem je, kdor vsaj na pol omlati snopje in se le to zreže. A v obeh slučajih je to pomisliti, da celo zrnje živini le malo, prav malo koristi, ker ga ne more prebaviti.

Kar se je doslej o načinu rezanja in vporabljevanja rezi ali mešanice povedalo, velja v obče, ako se polaga konjem.

Naj še sledi nekaj v vporabljevanju rezanice pri goveji živini. Če hočeš prav veliko slame kot klajo porabiti, moraš previdno ravnati. Več ko je slame v zmesi, toliko boljše morajo biti druge snovi, druge tvarine n. pr. repa, sekanci, tropine, prga. Ako slama ni čista in je nevarnost, da so kake škodljive snovi v njej n. pr. če je plesnjiva, naj se rezanica s kropom popari in če se še malo soli pridene, bo toliko bolj dišala živini in ostala brez zlih nasledkov.

Ravno tako naj se pripravlja rezanica iz trde, kisle trave, ki se drugače le težko kot klaja vporabi. Druge stvari, ki so pretrde, kakor bobova ali bičnata slama, se morajo že zategadelj primerno zdrobiti, ker jih drugači živina nikakor povžiti ne more. Luščinje in stročje se prav umestno rabi kot primes h klaji, se ve, da tudi vsaj nekoliko presekanó. Da se tvarine, ktere se mešajo, bolj zmešajo in se druga druge držijo, naj se zmes poškropi z vodo, če je treba, naj se je pri- lije nekoliko, le preveč ne.

Kar se tiče velikosti rezi, sme se za govejo živino nekoliko daljše rezati, kakor smo to za konje določili. Pa tudi cela slama ni brez vsake vrednosti. Kedar je hudo za klajo, polaga se cela slama, ker se je tako ne porabi toliko, kakor zdrobljene.

Kokošji jajčjek obstoji iz 600—800 celic, katerih se vsaka pod ugodnimi pogoji razvije v jajce. Več kot to število jajec kokoš nikdar ne more nanesti. Gledati je toraj, da jih znese prej, ko mogoče, da je ni treba predolgo rediti. To se le zgodi, če se primerno dobro skrbi za njih živež. Kajti dobro rejena kokoš ali vsaj ona, ki ne strada, znese omenjeno število jajec malo da ne v treh letih. Sestradena pa prenehava skoraj vsak teden in več, ko sedem let bi morala gospodinja jo rediti, če ima toliko potrpežljivosti in toliko koruze, prej ko dobi od kokoši isto število jajec, kakor od rejene v treh letih. Ko je kokoš omenjeno svoto jajec nanosila, nima se kaj več od nje pričakovati, nalogo svojo je izpolnila in pečena na mizi diši kaj boljše ko suha, vela, stara kakih osem let. To naj velja slov. gospodinjam, da si vejo svoje kokoši primerno rediti.

Sejmovi. Dne 4. decembra v Konjicah, v Mariboru, na Planini, pri Sv. Tomažu nad Veliko nedeljo in na Zelenem travniku. Dne 5. dec. v Radgoni.

Dopisi.

Iz Braslovč. (Nova kapela.) Mnogo let se je iz raznih ust slišalo, da v lepem Braslovškem trgu bi pristojala nova kapela in res niso bile samo prazne besede. Hvala Bogu, že to leto na veliko Gospojnico je bila nova kapela toliko dodelana, da se je v njej sv. evangelje bralo. Zares lepo delo na štirih umetno izde-

lanih marmornatih stebrih stoji v gotiškem slogu krasna kapela. Delavca iz Gradca, ki sta delo dobro izvršila, poslal nam je rojak, dobro znani gosp. Anton Jan. Kakor vselej, kadar se v svoj rojstni kraj pripelja, obdaruje tukajšnje ubožce, tako tudi tukaj ni zaostal, veliko svoto je daroval v blagi namen. In res, le z združenimi močmi je moči kaj storiti. Nehvaležno bi torej bilo, ako bi se ne zahvalili vsem, posebno še pa tistim, ki so največ pripomogli h kapeli, ki je že dozdej blizo 800 gld. stala. Seveda vseh ne bo moči po imenu imenovati. Toraj zadostuje to! V prvi vrsti se je za zahvaliti našim domačim čč. gg. duhovnikom, potem mil. g. prelatu Kosarju, g. A. Janu, ki je daroval 150 fl., gospej Pauer 30 in gospej Bohinc 35, Ivan Hojnik 60, A. Vratnik 15, Apolonija Lončar 15, Resnarjevi 10, g. Voušek 10, Roter 10, Loure in Jakob Plaskan z vožnjo in opeko za 30 fl., drugi tržani po 5, 6, 7 fl., vsak po svoji moči. Neimenovani mladenič se je mnogo z nabiranjem trudil in je sam celo 100 fl. daroval. Toraj lepa hvala vsem tudi zunaj vesi, za vse, kar ste v denarjih ali tudi v drugih rečeh pomagali, da se je mogla kapela izdelati. Spomladi se že popolnoma dovrši in blagoslovi. Kinč bode trgu.

Z Murskega polja. (Naše šolsko poslopje) je krasno in je iz šolskih sob, kakor od šole tudi krasen razgled čez Mursko polje, prek Mure na prekmurske planjave do ogerskih bregov in po medjimurskih goricah. Poslopje ima sob za vse potrebne razrede, za telovadbo in učiteljstvo itd. Mora se priznati, da so davkoplačilci s svojimi doneski storili dobro delo in vselega srca se nadalje ne obotavljamo plačevati, dokler bode šola prav naša, to je verska in narodna. Dar svitlega cesarja, našega ljubega vladarja, je bil 4000 fl. in zato ima šola na pročelju napis »Franc-Jozefa šola«. Nikomur naj ne bode žal, kar je vložil za šolo, če prav kmeti težko plačujemo. V toti šoli je naša prihodnost, kakor v naših potomcih. Dneva 12. novembra je pisatelja teh vrstic zvalila v šolo cesarska zastava, katera je vihrala na pročelju, v šolske prostore, po rani službi božji, lahko smo si ogledali vse prostore, ker takrat ni bilo guječe, kakor se je to godilo okoli 11. ure, ker takrat se je blagoslovila slovesno od vlč. g. dekana. Drugi den, 13. novembra, se je pa začel poduk. Naj pride sv. Duh in naj rasvetljuje deco za vse čase za katoliško in slovensko stvar! Slovenski otroci se bodo tu učili, potem se pa po svetu razšli, strah božji jih naj obdaja v vsakem stanu. Na Cvenu je se po desetletnem preteku šolsko poslopje letos spremenilo za dva razreda v tri razrede, v Veržeji je lepa šola, pri sv. Križu tudi, le škoda, da še se ni sezidala v Volčji vasi, ker so že plačila in stroški, zatoraj je najbolje, da si občine delajo doma šole, po tem takem nimajo mali otroci daleč v šolo. Več bo sol in bolj, ko so pri roki, boljše je, bolj znajo starši, kje imajo otroke. So kraji, da ima skoraj vsaka vas svojo šolo.

Iz Kaple na Kozjaku. (Poprava orgelj.) Kdor je še pred pol letom moral poslušati kapelske orglje, ta bi bil potreboval v ušesih »lodnaste pukše«; kajtu revno so cvilile in se drle ter prejšnje popravljalce, same »mojsterskaze« nazaj klicale. Iz oglasa v cenjenem »Slov. Gosp.« smo izvedeli za pravega orgljarskega mojstra, g. Fr. Korošak, doma od sv. Vrbana pri Ptujju. Ta mož je že okoli 30 let na Bavarskem orglje stavil ter svoj posel, kakor se je tukaj pokazal, temeljito razumi. Naše orglje z 8 spremeni so bile na pol gluhe in vse zmešane, cinaste piščalke stisnjene, kakor grahove nožnice. Nihče ni več hotel verjeti, da jih bode še mogoče popraviti. G. Korošak je to storil v 14 dneh, da sedaj pojejo spet, kakor nove. Pol leta smo čakali s temi vrsticami, hotč se prepričati, bode li ta-

poprava tudi trpežna. Do zdaj je. Zato si upamo tega vestnega orgljarja povsod toplo priporočati. Kaplanci.

Iz Stavensinec pri Radgoni. (Razno.) Mislim, da nam nihče ne bo zameril, če se tudi mi nekoliko ozremo v preteklost, ter svetu vsaj deloma razkrijemo svoje domače zadeve. Da nam je Bog letošnjo letino obilno blagoslovil, to mi bode pač vsakdo z veseljem pritrdil. Za seno nam bo sicer nekoliko trda hodila, zato pa so se tembolj poljski pridelki obnesli. Tudi sadja je bilo veliko, posebno sliv ljudje že veliko let toliko ne pomnijo. Še celo vinogradi so letos kazali mnogo veselejše lice, kakor smo to zadnja leta bili gledati vajeni, kajti ljudstvo je prišlo do prepričanja, da le s skrbnim škropljenjem se se zamorejo vinogradi vzdrževati v dobrem stanu. Zakaj zares žalostno je gledati nekatere, kjer se ni škropilo, da so vsled smoda skoraj popolnoma uničeni, kakor po trtnej uši. Tudi mi že več let na večer pred praznikom sv. Cirila in Metoda slovesno krese zažigamo. To naj bo jasen dokaz, kakšno ljudstvo tukaj prebiva. Da-si tudi imamo precej raznih samih dobrih slovenskih časopisov naročenih, vendar ljudstvu, ki je tako vneto za branje, kakor tukaj, bilo bi treba tudi pri naročevanju nekaj več navdušenja in požrtovalnosti. Da tekom časa tudi mi napredujemo, to pa vsak sprevidi, kdor pozna razmere naše. In sicer smo doživeli lansko leto veselje, da se je na mestu starega zapuščenega občinskega križa dozidala in blagoslovila prekrasna kapelica, katero so dali postaviti naši vašanje, v čast lurske Matere Božje. Pa s tem so tudi sebi postavili časten spominek, kateri še bo poznejšim rodovom pričal, da se tudi pri slabih dohodkih da veliko storiti v čast božjo. Ali letos je bila druga. V pomladi in sicer pri najlepšem vremenu, je iz naše sosednje občine, Orehovske, pripihala sapa, za nekatere prijetna, a večini zelo neugodna, ter je povzročila silno burjo med našimi občani. Namreč dobili smo od g. okrajnega načelnika Fr. Bračka poročilo, da se bo skozi našo vas delala velika cesta, in sicer na mestu stare občinske. Marsikomu je pač pri tem hudo kri zavrela, ako je stvar do dobra prevdaril, kajti koristi bodo le majhne, pa še te le nekaterih ali pa nikogar. Nazadnje pa se je stvar vendar le mirno izvršila. Da bomo zavoljo tega tudi pri plačilu precej napredovali, o tem sedaj ni več dvoma. Pa še nekaj se je bati, da bi nam ta nepoklicani »prerok« iz Orehovec sčasoma po tej novejši cesti tudi ne vtihotapil — svojega mišljenja, da bi potem tudi kje ne napredovali v nemškutariji in nje vednej spremeljevalki liberalnosti. Torej pozor!

Iz Iljaševca. (Gasilno društvo.) Novo slovensko prostovoljno gasilno društvo, katero ima svoj sedež v občini v Iljaševcih na Murskem polju pri Ljutomeru, se je ustanovilo z dobrim uspehom: Matevž Slekovec, načelnik, Janez Peršak, njegov namestnik, Matija Šantl, blagajnik, Tomaž Strniša, voditelj plezalcev, Jak. Farkaš, njegov namestnik, Franc Farkaš, voditelj, brizgalničarjev, Jožef Saboti, njegov namestnik, Matija Senčar, voditelj varuhov, Franc Gajsar, njegov namestnik, Jožef Farkaš, nadzornik orodja. Krepko, pogumno in previdno naj to mlado slovensko društvo stopa naprej v svojem narodnem čustvu, ker je to društvo Bogu na čast in bližnjemu v pomoč!

Iz Mislinje. (Na svet.) Dobro bi res bilo, da se naše občine pridružijo prošnji, naj se prenaredi lovska postava tako, da ne bode, kakor je sedaj, na škodo kmetovalcev. Ali to se zgodi najlažje tako, da se napravi tiskovina ali natisnjen obrazec za tako prošnjo. Jaz mislim, da bode »tiskarna sv. Cirila« v Mariboru rada napravila tako tiskovino, ako ji pripošlje kdo tak obrazec. Dokler pa ne bode take tiskovine, v slovenskem in nemškem jeziku, ni pričakovati, da se več ob-

čin pridruži oni prošnji, saj poznamo naše občine. Treba je napraviti jim celo stvar, kolikor mogoče, lahko in priročno.

Izpred Pohorja. (Šolski ogleda.) V Čadramu postal je šolski ogleda kremlar J. Kos v Oplotnici, izvoljen po sl. okr. šolskem svetu Konjskem 23. novembra, vsled priporočila svojega nemškega prijatelja g. Al. Balant. Po zadnjih poročilih »Slov. Gosp.« sme tega izvoljenja pač imenovana šola vesela biti! Pri vojakih prostak in zadnjič po stotnikovi milosti vicegefreiter, zdaj šolski ogleda štirirazrednice in pa zajec pri bobnu! Kaj pa da, saj ni učenejšega domačina v fari, moral se je tuji rojak, slovenščine nasprotnik, katere ne zastopi, nemščino pa samo lomi, izvoliti! A pisati pa zna, pa kako! Po Kossovo!

Iz Celja. (Katoliškemu podpornemu društvu) za vzdrževanje šole č.č. šolskih sester v Celju so nadalje darovali, oziroma letnino plačali sledeči p. n. č. gg. udje: Premilostljivi gospod knez in škof Mihael 25 fl., Posojilnica v Mozirji 25 fl., Anton Rančigaj, kaplan v Celju, Jak. Marzidovšek, c. in kr. vojni kaplan v pokoj po 5 fl., Fr. Kalin, župnik v pok. v Rajhenburgu 20 fl., neimenovana iz Celja 3 fl., Val Par, župnik v Gotovljah 3 fl., Jan. Zupanc, posestnik v Gaberjih, Karol Sah, posestnik v Liseah po 2 fl., več skupaj 2 fl. 16 kr., dr. Jože Serneč, odvetnik v Celju 9 fl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Te dni se vrši pri Nj. veličanstvu večje posvetovanje o vojaških zadevah. — Svitla cesarica še biva na Dunaju, pa pojde že jutri v Miramar pri Trstu ter od ondot na dalje po morju. — V državnem zboru so izvolili za drugega podpredsednika Davidu Abrahamovič. Minister za trgovino, grof Wurmbbrand je obljubil, da bode vlada posebno skrbela za to, da se povzdigne trgovina naša v Trstu in sploh ob morju in v Dalmaciji. — Minister Plener obeta, da se postava o davkih kmalu popravi in davki bolje razdelijo. Dobro, če le bode tudi takó.

Štajarsko. Naši nemški liberalci so kaj veseli, da je grof Wurmbbrand postal minister in mu pošiljajo iz vseh strani, posebno iz mest svoje zaupnice. — Nemški konservativci še ostanejo na dalje v »klubu konservativcev« in je prav takó, kajti v večjem klubu je še vedno več doseči, kakor v malem; veliko pa od sedanje vlade sploh nihče ne pričakuje in bode že veliko, če ne napravi škode v verskih rečeh.

Koroško. Slov. pevsko društvo »Gorotan« je imelo dne 22. novembra svoje prvo zborovanje v Šmihelju nad Pliberkom. Vdeležba je bila velika, zlasti od slov. kmetov in č.č. duhovščina. Društvo ni politično, vendar pa goji lepo slov. petje in to budi posebej še mladino za narodno zavedanje. — V Celovcu kujejo v mestnem zastopu na novem statutu in če dobi potrjenje od vlade, bode potem v zastopu 30 mož, doslej jih se šteje samo 21. No to jim bodi, ali po novem statutu velja samo nemščina v mestnem uradu in slov. jezik nima v njem nobene pravice. Doslej pa mora mestni urad slov. pisma vsprejemati in tudi slovensko na-nje odgovoriti. To se je določilo pod prejšnjo vlado, sedanja pa Bog zna, kaj poreče na tak sklep v mestnem zastopu!

Kranjsko. V Ljubljani se ustanovi društvo za krščansko umetnost ter utegne biti koristno tudi za druge slov. dežele. Mi ga pozdravljamo z veseljem. —

Na dolenski železnici so znižali ceno za prevažanje blaga in se ga vsled tega že več vozi po njej. Sploh pa so cene na naših železnicah še previsoke. — V Ljubljani se delajo priprave za deželno razstavo leta 1895, vdeležijo se je tudi učitelji in pripravljajo za-njo skupino raznih učil.

Primorsko. Na kolodvoru v Gorici uradniki ne vsprejemajo slov. voznih listov; čez nje pa bode še vendar-le kaka gosposka! — Za slov. šolo v Trstu je oglašanih doslej že 443 otrok in vendar se take šole ni in če vlada ne prisili mesta, nje sploh ne bode. Taka je pravica in tako se spoštuje drž. postava v tem mestu, ako velja za slov. ljudstva koristi.

Hrvaško. Vlada napravi nove magacine v Reki na stroške ogerske države. To mesto si namreč svoji ogerska država, da-si je hrvaško in tudi prebivalci so večinoma Hrvatje, ostali so Lahi in le malo je Madjarov.

Ogersko. Cesar je dovolil, da se napravi za ogersko državo posebni kraljev dvorec t. j. dostojanstveniki bodo poslej samo Madjari pri cesarju, kedar bode cesar pri kaki slovesnosti, ki se tiče ogerske države. — V Terezijoplu je bil v nedeljo veliko katoliški shod in je bilo nad 2000 vdeležencev. Razume se, da so sklenili ugovor zoper novo postavo »o civilnem zakonu«.

Vunanje države.

Rim. Liberalni listi so raznesli novico, da so sv. oče Leon XIII. dovolili v nekaterih ruskih škofijah brati sv. mašo v ruskem jeziku. Kakor pa se poroča sedaj zanesljivo, ni na tem nič resnice ter sv. oče sploh ne dovolijo na novo nikjer tacih sv. obredov v drugem, kakor v latinskem jeziku.

Italija. Ministerstvo Giolitti je odstopilo in kralj Umberto si išče novih ministrov, ali težko mu jih bode najti, kajti vse »večje glave« t. j. možje, ki bi sicer sodili za ministre, imajo dolgove pri raznih bankah. Nje pa so napravili namenoma t. j. da jih ne plačajo, ker so vzeli denar za državne potrebe. V drugih besedah bi se reklo, da so državo za te denarje ogoljufali. — Vojakov ima Italija, ako nastane vojska, lahko en milijon v šestih dnevih v orožju. V tem je pač nekaj laške baharije!

Francija. V državnem zboru še v resnici ni take večine, da lahko računa vlada na-njo pri vsaki zadevi. Po vrhu pa je sedanje ministerstvo odstopilo in predsednik republike, Sadi-Carnot, se pogaja sedaj za novo ministerstvo, pa še nima moža, ki je volje, da mu sestavi ministerstvo.

Anglija. Anarhisti se oglašujejo že tudi v tej državi, izlasti pa so njim vojašnice na potu. Na večih krajih so našli patrone, v katerih je bilo dinamita. Če se uname taka patrona, raznese lahko velika poslopja, da pokopljejo ljudi v svojih razvalinah.

Nemčija. V državnem zboru so katoliški poslanci zahtevali, naj se prekliče postava, ki prepoveduje oo. jezuitom delovati v nemški državi. Tej postavi je bil oče železni kancelar — knez Bismarck. Bilo bi res železi, da se krivična postava odpravi. Ali pa jo prekliče že lutrovska vlada? Kakor je podoba, še sedaj ni upanja za to. — Cesar Viljem se je vrnil v Berlin in ostane sedaj neki dalje časa v svojem glavnem mestu.

Rusija. Odkar je grof Giers zopet prevzel vunanje ministerstvo, obrača iz nova Rusija oči državnikov na-se, kajti Giers je previden, vendar pa skrben državnik, ki gleda na koristi ruske države, kjer najde priložnosti za to. Sedaj se govori, da je nasnovana že zveza med rusko, francosko in italijansko državo; nam pa se dozdeva, da vse prej, kakor to. Z Italijo bila pa